

отвъдното, където са и дедите-прародители. Особено важни са контактите с предците заради качествата, които трябва да притежава всеки герой.

И така, за да стане хайдутин първото „изискване“ за всеки е да отиде „в гора зелена“, много често на точно определено място по именно обозначено и известно като хайдушко сборище, където ще участва задължително във всички действия, утвърждаващи статуса му. Това отиване от едното място, мястото на социума, на културното пространство към природното /некултурно/, несоциално пространство представлява пътуване, което е началото на преход към нова същност.

Но, за да се осъществи това пътуване, е необходимо да е настъпил моментът в личностно - социален и природен план. Да е достигната от героя определена степен на социална зрялост и да е дошло природното време за това. Във всички случаи оповестяването на това време стимулира решението за хайдутство. В повечето хайдушки песни с тази функция са натоварени представители на природата и космоса. Най - често това е кукувицата. Тя зове Стоян да стане войвода, носейки му „хабер“ от дружината, която се е събрала и го чака, че „суха се й гора развила“ или го съветва да събере дружина и да развие байрак.

Тъй като персонажът на птицата присъства активно в хайдушките песни и често ще става дума за него, няма да се спирам на смисъла и функциите му в общомитологичен аспект, които са добре известни,⁸ а ще се опитам да разгледам функциите, които изпълнява всеки негов вариант във всеки един конкретен момент.

В посочения случай кукувицата е вестител. Веднъж, че „суха се й гора развила, развила и раззеленила“ и втори път, че се е събрала дружина, която чака войводата си. Съобщавайки вестта за настъпилото време тя стимулира решението за хайдутство, подканвайки героя да стане войвода.

В българската фолклорна традиция кукувицата е преди всичко вестител, но с противоречиви характеристики от гледна точка на ве-